NIEUWE BESTEMMING

Breda ondergaat een metamorfose. Braakliggende bedrijventerreinen of leegstaande fabrieken; daar doet de stad niet langer aan. Deze plekken krijgen een nieuwe bestemming. Vaak vol creativiteit en onder-nemerschap. Neem het ateliercomplex Electron, het karakteristieke Backer & Rueb of de creatieve broedplaats STEK. Drie prachtige voorbeelden van vooruitstrevende nieuwe bestemmingen in de wijk Belcrum. Initiatieven die Breda bombarderen tot de stad van de toekomst.

3 HOTSPOTS BREDA

Electron is een gebouw voor beeldmakers én het publiek. De voormalig Electra- en schakelkastenfabriek geeft ruimte aan meer dan zeventig professionele kunstenaars, ontwerpers en vormgevers. Er is een makershal, meerdere project- en eventruimtes én het prikkelende galerie-café MotMot gallery, waar je terecht kunt voor actuele kunst, koffie, lunch en een cultureel programma.

Backer & Rueb is een bedrijfsverzamelgebouw. De karakteristieke oude bedrijfshallen van de vroegere machinefabriek Backer & Rueb zijn zeer gewild. Ze vormen een cruciaal onderdeel van de stadsvernieuwing op het ruim vijf hectare grote terrein aan de Speelhuislaan in Belcrum. Hier verzamelen zich vernieuwende en creatieve initiatieven.

STEK is een broedplaats voor kunstenaars en creatieve ondernemers. Op dit voormalig braakliggende bedrijventerrein in Belcrum verrijzen sinds de zomer van 2014 ateliers, winkels, werkplaatsen en kantoorunits. Alle bebouwing is tijdelijk, flexibel en mobiel. Er is een gezamenlijke kantine met een keuken, flexwerkplekken en een stadsbus voor vergaderingen, presentaties en brainstormsessies.

Al sinds jaar en dag zit Breda barstensvol creativiteit. De verschillende onderwijsinstellingen die opleiden voor het creatieve vak (AKV|St.Joost, BUas en Avans), de toonaangevende culturele festivals, zoals Graphic Matters, BredaPhoto Festival en Playgrounds en de bruisende professionele maakindustrie, maken het voor de creatieve ondernemer goed toeven in Breda. Het is dan ook niet gek dat creatieve initiatieven hier als paddenstoelen uit de grond schieten. En nog succesvol ook.

Electron: ateliercomplex XXL

Eén van de bekendste voorbeelden is misschien wel Electron in Belcrum: een ateliercomplex voor professionele makers. Met werkplaatsen, presentatie-, project- en eventruimtes én een galeriecafé. Hier wordt gemaakt, ontmoet, gebouwd, geëxperimenteerd en gepresenteerd, vertelt Lisette Spee, directeur en oprichter van Stichting Beeldmakers, de drijvende kracht achter Electron: ‘Al sinds 2005 is Electron er voor de artistieke makers. Nu, veertien jaar later, is het er bruisender dan ooit. Met een grafische werkplaats, eventruimtes en dertig ateliers waarin ruim zeventig creatieven huizen, is het een veelzijdige en inspirerende plek geworden.’

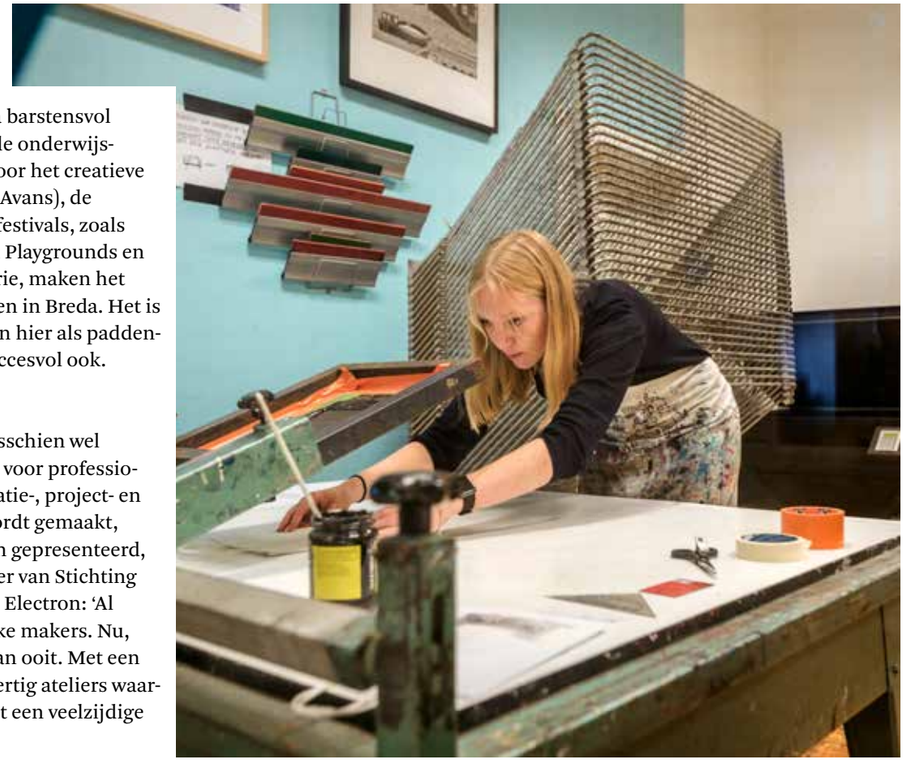

En zoiets moet je méér delen met de wereld, vond Lisette. Daarom startte zij vorig jaar MotMot gallery: een laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk galeriecafé, waar je bijna wekelijks kunst en cultuur gerelateerde events vindt. Hier is niet alleen de kunstenaar, maar juist het brede publiek meer dan welkom, zegt Lisette: ‘Wij willen een plek creëren waar iedereen zich prettig voelt en geïnspireerd raakt door het nieuwe, het onverwachte. We hosten en organiseren events, van groot tot klein. Het intieme en open karakter zorgt ervoor dat het publiek heel dicht bij de maker kan komen en dat de maker dicht bij zijn publiek kan komen. Elkaar ontmoeten staat centraal.’

De zichtbaarheid van beeldmakers verbeteren, zo luidt de missie van Electron. Het biedt de (startende) kunstenaar een podium en faciliteert evenementen en ondernemerschap. Lisette: ‘Met onze events, ons galeriecafé en alle andere initiatieven maken wij iedereen in Breda bekend met het talent in onze stad. Want dat is niet altijd even duidelijk. Beeldmakers die niet zichtbaar genoeg zijn, klinkt ironisch, maar is helaas reëel.’

Creativiteit is nodig om te innoveren, vindt Lisette: ‘Met een creatieve mindset overwinnen we problemen, gaan we uitdagingen aan en doen we de dingen net even anders. Een creatieve mindset helpt ons op álle fronten. Sta er maar eens bij stil, hoeveel dingen eigenlijk gebaseerd zijn op vastgeroeste gewoontes of tradities.’ De creatieve mindset van de Bredase kunstenaars deelt Electron met het grote publiek. Hier kom je kunstenaars tegen die specialist zijn in het anders doen en anders kijken, zegt Lisette: ‘Wij willen zoveel mogelijk mensen kennis laten maken met deze andere logica, deze andere manier van denken én doen. Dat realiseren wij met ontmoetingen. We nodigen mensen uit om bij ons uit hun comfortzone te treden en hun creatieve brein te activeren. Ik geloof dat creativiteit de wereld verder helpt.’

Door samenwerking ontstaat magie, vertelt Lisette: ‘Wij brengen creatieve geesten samen. Daardoor ontstaan er nog meer mooie dingen. Dingen die je niet verwacht, die anders zijn dan dat we gewend zijn en die het publiek des te meer verrassen. Daarnaast geloven we ook dat deze creatieven elkaar kunnen helpen én verder zullen brengen, op het vlak van creativiteit en ondernemerschap. De community vormt zich op basis van wederzijdse belangen om zo, samen met elkaar, verder te komen.’

Backer & Rueb: voormalig machinefabriek

Creativiteit in een nieuw jasje vinden we ook in de oude bedrijfshallen van de vroegere machinefabriek Backer & Rueb. Hier huizen nu verschillende creatieve onder- →

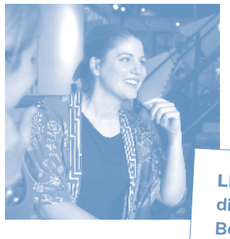

LISETTE SPEE
directeur en oprichter Stichting Beeldmakers in Electron

Eerste herinnering aan Breda: De suiker- en biergeuren als je binnenrijdt per trein
Inspirerende Bredanaar: Gerrit de Morée, een tikkeltje eigenwijs, maar erg creatief
Lievelingsplekje: Vogeltjes kijken bij de Waterdonken
Fijnste stukje groen: Het Begijnhof
Heerlijkste restaurant: De Veestallen
Mooiste gebouw: T-Huis, een inspirerende parel in het park
Lekkerste koffie: Motmot gallery, met koffiebonen van Koffiehuis Sowieso
City secret: Daar doe ik alleen uitspraken over op de vrijdagmiddagborrel

nemers. Van brouwers tot fotografen. Melanie E. Rijkers is één van de bewoners: ‘Na mijn studie aan het AKV|St.Joost startte ik in 1996 als zelfstandig fotograaf. Een jaar later verhuisden mijn partner Hans en ik als één van de eerste culturele ondernemers naar de wijk Belcrum. In onze garage startten we met onze fotostudio Artstudio23. In 2010 bemachtigden we een plekje in het Backer & Rueb gebouw. De start van een glansrijke carrière.’

Hartje Breda, mét een rafelrandje. Mooie, grote ruimtes, interessante ondernemers en dat op loopafstand van het station. Dat alles tezamen, maakt Backer & Rueb tot de perfecte plek voor een creatieve studio, vindt Melanie: ‘De geschiedenis van de machinefabriek blijft boeien, want wat een toffe plek! Gelukkig zijn de mooiste hallen blijven staan en gered van de sloop. Hier gebeuren nu de meest interessante dingen. Op deze plek is volop ruimte voor het experiment. De mix van bedrijven, horeca en de prachtige haven, bieden velen een bron van inspiratie. Heb je al gezien dat het hier net Sunset Boulevard is? Zittend op het terras, starend over het water. Deze plek is toch ideaal?’

Sinds een jaar of tien bruist het in Breda, zegt Melanie: ‘Deze stad zit vol leven. Plekken zoals Backer & Rueb, maar bijvoorbeeld ook STEK, zijn waardevol en een échte aanwinst voor de stad. Hier proef je de creativiteit in elke vezel.

MELANIE E. RIJKERS
mede-eigenaar Artstudio23 in Backer & Rueb

Eerste herinnering aan Breda: Het toelatingsexamen aan het AKV|St.Joost, aangenomen!
Inspirerende Bredanaar: Charlotte Jacobs, een fotografe met Down
Lievelingsplekje: De nieuwe Speelhuislaan, wandelend over het middenpad tussen de bomen
Fijnste stukje groen: De Natte Natuurparel de Lage Vuchtpolder
Heerlijkste restaurant: Da Attilio, nog altijd
Mooiste gebouw: De Grote Kerk
Lekkerste koffie: Op elk terras, cappuccino in het zonnetje graag
City secret: De Puur Zien route, mindfull fotograferen tussen oud- en nieuwbouw

‘Wij willen een plek creëren waar iedereen zich prettig voelt en geïnspireerd raakt door het nieuwe, het onverwachte’

Daarbij huur je hier als starter gemakkelijk(er) een eigen atelier. De toekomst van Breda is global, dat geldt zeker ook voor de beeldende kunst. Het draait allemaal om verbinding en het inspireren van elkaar. Nieuwe bestemmingsplannen en ontmoetingsplaatsen, zoals deze prachtige oude fabriek, faciliteren een glansrijke toekomst.’

Inspiratie vindt Melanie in Breda ‘letterlijk overal’: ‘De wereld om ons heen is zo mooi, als we het maar willen zien. Bijna wekelijks verras ik Bredanaars en niet-Bredanaars tijdens de fotografieworkshop ZIEN Anders Kijken. Ik neem hen mee op pad, het prachtige Breda in. Tijdens deze workshop maken de cursisten de mooiste beelden van de stad, haar rauwe randje en prachtige natuur. In Breda komt dit alles samen en dat zie je terug op beeld. Op beelden die onze cursisten weer delen met de buitenwereld. Zo maken steeds meer mensen kennis met de pracht van Breda.’

STEK: broedplaats voor creativiteit

Melanie liet de naam al even vallen, maar ook andere Bredanaars ontgaat het niet. STEK is dé nieuwe broedplaats voor creativiteit. Deze plek biedt creatieve ondernemers de ruimte en vrijheid om te experimenteren, ontwikkelen en groeien. Sinds 2014 vult dit voormalig braakliggend bedrijventerrein zich met ateliers, winkeltjes, werkplaatsen en kantoorunits. Mattijs van Dalen is één van de ondernemers binnen STEK en eigenaar van het duurzame →

‘Hartje Breda, mét een rafel-randje: dat is Belcrum’

Green Revolution. Hij vertelt over een ‘volledig regelvrij terrein’: Hier mag vrij gebouwd worden zolang het veilig is en in overeenstemming met je naaste buur. Bij STEK creëren vrijheid en ondernemerschap ruimte voor innovatie en creativiteit.’

STEK doet het anders dan anders. Hier is volop ruimte voor experiment, culturele uitspattingen, eigenzinnige kunst en creatief ondernemerschap. De ondernemers binnen STEK (re)organiseren met minder regels. Zij zijn van mening dat afwijken van gebaande paden kan leiden tot voordelen en creatieve oplossingen. Mattijs: ‘Innovatie begint vaak klein, maar wordt regelmatig afgestompt door ingesleten gedrag en oude wetten. Wij laten zien hoe dat ook anders kan.’

Verbinding met lokale, culturele organisaties, het bedrijfsleven en onderwijs, staat centraal binnen STEK, vertelt Matthijs: ‘Op ons terrein leiden we gasten graag rond. We vertellen hen over regelarm ondernemen en over de voordelen die het ons brengt. Daarnaast leggen we onze vraagstukken met enige regelmaat voor aan creatieve onderwijsinstellingen. Op dit moment onderzoeken de studenten van Avans voor ons hoe wij het energieverbruik op het STEK-terrein nog meer kunnen verduurzamen en ook mee kunnen nemen naar een toekomstige locatie. Leerzaam voor hen en waardevol voor ons. Een mooie wisselwerking.’

Duurzaamheid en hergebruik staan bij STEK hoog in het vaandel. Alle ondernemers houden zich hier bezig met innovatie en duurzaamheid. Platenzaak Unit geeft vinyl een tweede kans, Gouden Handjes repareert vrijwel alles waar electra bij komt kijken, Licht Verknipt verkoopt tweedehands vintage, designer Saar Barbaars maakt tassen van restmateriaal, het restaurant Foodguerilla werkt aan oplossingen tegen voedselverspilling en Mattijs kweekt sedum voor bio-based isolatie van Bredase daken. En dat is nog maar een greep uit al het duurzaams dat je vindt bij STEK.

Een wormenhotel en een kinder-kringloopwinkel op het terrein, vullen die duurzame gedachte nog verder aan. Ook gaan de ondernemers creatief om met het hergebruik van bouwmaterialen. Of dat nou gaat om hergebruikte (kerst)bomen of een stadsmoestuin, groen speelt een belangrijke rol. Maar duurzaamheid krijgt bij STEK ook betekenis in de breedste zin van het woord, zegt Mattijs: ‘Het gaat ons niet alleen om de betekenis van energieverbruik, maar ook om het doorontwikkelen van een eigen visie. STEK is de afgelopen vier jaar uit het niets ontstaan. Van een lege plek naar een tijdelijk bedrijventerrein met een inspirerende infrastructuur. Breda geeft ons daar de ruimte voor. In deze stad is nog véél meer mogelijk. Zijn karakter biedt creativiteit toekomst.’ ♦

MATTIJS VAN DALEN
eigenaar Green Revolution in STEK

Eerste herinnering aan Breda: Mijn studentenkamer met uitzicht op de ‘Poolse tank’
Inspirerende Bredanaar: Tiësto
Lievelingsplekje: Historisch genieten in de binnenstad en toekomstkijken op Haveneiland
Fijnste stukje groen: Markdal, daar waar de bebouwing stopt en overgaat in natuur
Heerlijkste restaurant: The Tiger Club, Bij elk gerecht een herinnering aan een backpackreis
Mooiste gebouw: Kasteel Bouvigne
Lekkerste koffie: Lunchcafé Jan en Alleman in de St. Janstraat!
City secret: Het Haveneiland, het ‘rauwe randje’ van Breda